ԺԳ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 96 | ՇԱԲԱԹ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1899 | 5 ՐԱՄԱԶԱՆ, 1317 | 25 ԲԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ, 1315 | 6 ՅՈՒՆՎ. 1900 (Ն. Տ.)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

Պոլսոյ համար { Տարեկան 70 ղրշ. / Վեցամսեայ 35 „
Գաւառներու համար { Տարեկան 90 „ / Վեցամսեայ 45 „ / Եռամսեայ 23 „
Արտասահման { Տարեկան 23 Ֆր. / Վեցամսեայ 12 „

Նամակ կամ ո եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել Տնօրինութեան:

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

«زاغك» ارمنيجه يومى وسياسى غزته
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
غلطه‌ده حمدى پاشا خان

Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա,
Համտի-բազա խան

Rédaction du Journal Arménien
„DZAGHIK"
Galata, Pérchémbé-Bazar
Hamdi-Pacha Han

10 ՓԱՐԱ | ՏՆՕՐԷՆ Ռ. ՍԱԳԱԵԱՆ | 10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ազգային լրագրութիւնը մերթ ընդ մերթ դառն վշտով կ'արձանագրէ այն դաւանափոխական շարժումներն, որք դաւառներու մէջ յերեւան կուգան ուրեք ուրեք, ո՛չ թէ հաւատքէ՝ այլ մանաւանդ խարկանքէ թելադրեալ։ Դաւառներու մէջ հաստատուած բողոքական քարոզիչներ եւ Բադէրաներ ամէն պոյթէ օգուտ քաղել գիտեն, իրենց ցանցառ կարդերը տակաւ սեղմելու համար։ Տնտեսական տաղնապի առթիւ, մարդասիրութեան պատրուակին տակ լինչ չհատատակութիւններ չգործուեցան։ Ասոնք, մինչ արթուն, բնաւ առիթը չեն փախցներ մանաւանդ հո՛ն, ուր անխնդիր հովիւը կը պակսի իր հօտին գլխէն։ Գիտեն ընտրել ա՛յն տեղերն, ա՛յն վայրերն ուր վտահ են թէ մեծ դժուարութեան պիտի չդիմադրեն։ Երկար տարիներէ ի վեր կը շարունակեն այս կրօնաձաւալական ձեռնարկներն, եւ սակայն վերջին տարիներս անսովոր կերպով սկսան բազմանալ զգոյշս նո՛յն համեմատութեամբ որով կ'աւելնար անհեռատես գրիչներու կողմէ հայ կղերին գէմ մղուած անհարկի պայքարին մոլեգնութիւնը։

Աւելորդ է մանրամասնել թէ ո՛րքան գործունեայ եւ բանիրուն վարդապետներ ու եպիսկոպոսներ կախակայուեցան նոյն այն անխորհուրդ պայքարին երեսէն, ո՛րքան գաւառներ անմոռաց մեծարին ու կը մնան անմոռնալի հովիւներու պակասութեամբ, զի անո՛նք ալ որ պատրաստականութիւն կը յայտնէին հովուութեան երթալու, ուղղակի կամ անուղղակի գժուարութիւններու կառչեցան։ Այս քայքայիչ պայքարին ներքեւէն, Հայ եկեղեցականութեան կարգերուն մէջ ցաւոտիթ դասալքութիւններ յառաջ եկան որք չափէն աւելի նպաստեցին օտար կղերին գործունէութիւնն արծարծելու։ Մէ՛ծ-ծարները, Բաբէբները սկսան բացէ ի բաց նորահաւատներ կորզել այն ժողովրդեան ծոցէն որ անհովիւ մնացած, չէր գիտեր ո՛ւր գլխէր։ Ինչ վոխոխութիւն կրեց մեր դաւառացի մեծահաւատ ժողովուրդն որ այսքան գիւրաւ կը խաբուի եւ այսքան գիւրաւ կը լքանէ իր Ս. հաւատքն ու եկեղեցին, աշխարհային վաղանցիկ գիւրութիւններէ եւ խաբուսիկ խոստումներէ շլացած։ Ո՞ւր է մեր անմոռաց նախնիքներու կաղդուրիչ հաւատքը զոր ժողովուրդն ո՛չ մէկ բանի հետ կը փոխանակէր։ Խախտեցա՞ւ նոյն հաւատքն, այլասերեցա՞ւ այդ ճշմարիտ զգացումը, որ զինքը կը կապէր իր Ս. եկեղեցիին։ Եթէ այո՛, ուրեմն վա՛յ անոնց որք պատճառ եղած են այդ հաւատքին խախտելուն, այլասերելուն։ Մեր դաւառացի ժողովուրդը, սակայն, պէտք է քաջ ըմբռնէ թէ իր դաւանանքն, իր հաւատքը զոհելով չի կրնար գտնել նոյն հոգեկան կաղդուրումը զոր կը գտնէ իր առաքելական Ս. Եկեղեցիին հովանւոյն տակ։ Պէտք է աչքը չորս բանայ եւ գիտէ թէ Բրիստոնէական անուան տակ ծանօթ եւ եկեղեցիներէն, մի՛այն Հռոմէականն ու Բողոքականն են որ կրօնաձաւալական ձեռնարկներու մէջ նեռուած են, ո՛չ թէ հոգիներ փրկելու, այլ պարզապէս իրենց փառքին համար։ Արեւելեան երկու քոյր եկեղեցիները, առաքելականն Հայ եկեղեցին եւ օրթոտոքս Յոյն եկեղեցին, քրիստոնէական ճշմարիտ ոգիէն առաջնորդուած, աղտա թողած են ժողովուրդներն իրենց նախնեաց դաւանութեան մէջ, եւ արեւմտեան կղերին պէս հոգիներ ծախու չեն առներ։ Հայ ժողովրդեան մեծութիւնն իր եկեղեցիէն կը ըղխի եւ իր եկեղեցւով կը վերջանայ։ Հաւատոյ այս կամ այն ըմբռնումը չի կրնար բերել իրեն ո՛չ մարմնական բարօրութիւն եւ ո՛չ հոգեկան միխթարութիւն, եւ երկրին չանն ալ, աղդին օգուտն ալ կը պահանջեն որ Հայ ժողովուրդն իր նախնեաց հաւատքին վրայ անխախտ մնայ, որ կը քարոզէ տուք զԿայսերն Կայսեր եւ զԱստուծոյն Աստուծոյ։

* * *

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին ընտրութեան ձեւակերպութիւնք շարթուս ալ չկրցան վերջ դնել, մինչ Կիլիկիոյ բազմաթիւ թեմերէն Պատրիարքարան հասած տեղեկութիւնք ամէն ժամանակէ աւելի անհրաժեշտ կը կացուցանեն Կաթողիկոսին անյապաղ ընտրութիւնը, վասնզի շատ մը թեմեր անհովիւ եւ շատ մը եկեղեցիներ եկեղեցական մատեաններէ իսկ զուրկ մընացած են։ Ամէն պարագաներ սակայն ցոյց կուտան թէ Կիլիկիոյ Հայ ժողովրդեան անհամբեր ակնկալութեան հակառակ, ընտրական գործողութիւնք Նոր Տարւոյ Ա. ամսոյն կէսէն վերջ միայն պիտի կրնան սկսիլ, եւ մինչեւ այդ օրը Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ծերունի տեղապահին ա՛նկ է ըստ կարի հոգալ ժողովրդեան պէտքերը։ Լրագրիրք լակոնաձեւ ծանուցին թէ Կրօն. Ժողովն իր վերջին նստին մէջ գոհ մնացեր է կարդալով այն զանազան պաշտօնագրերը, զորս Սսոյ Կաթողիկոսական տեղապահն ուղղած է ի պատասխանի Պատրիարքարանի հարցմանց։

Կրօն. Ժողովոյ գոհունակութիւնը կը հասկնանք, բայց մենք ալ եւ մեզ հետ Կիլիկիոյ ժողովուրդն ալ, գոհ պիտի մնանք, եթէ ժամ առաջ փութացուին այն անօրինութիւնք, որք ժամանակէ մի՛ վեր երեսի վրայ մնացած այդ ընդարձակ վիճակին եկեղեցական ու կրթական գործերը կարգի կանոնի պիտի բերեն։ Սկզբունքի խնդիր մը, որ այս կամ այն կերպով ալ կրնայ փրկուիլ, պէտք չէ ձգձգէ խնդրոյն լուծումը։

Կրօն. Ժողովոյ չափ մեզ եւս փափաքելի է որ Կիլիկիոյ միաբան եկեղեցականներէն անո՛նք որ տարիներէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գեկերին, իրենց թեմերը վերադառնան, եւ սակայն Կրօն. Ժողովոյ կողմէ այս մասին տրուած հաւանութիւնը չի բաւեր գոհացում տալու Կաթող. տեղապահին յայտնած բաղձանքին, այլ Ազգ. Վարչութեան կը մնայ յարդարել ուղին զոր կը յուսանք թէ իր իմաստուն հեռատեսութեամբ պիտի կրնայ հարթել։

* * *

Ուրախութիւն է հաստատել թէ Ժողովուրդն ոգեւորութեամբ կը պատասխանէ Ս. Պատրիարք Հօր յորդորանաց, իր նը-պատակները փութացնելով առ Ազգ. Պատրիարքարան, մանաւանդ ներկայ ուսումնական օրերու մէջ, երբ ամէն ժամանակէ աւելի պէտք կայ միխիթարելու թշուառները։ Բ.

ՊԱՏԻՒ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Այս խորագրով թիւ 4182 «Արեւելք»ին մէջ յուզուած էր այնպիսի խնդիր մը, որ մեզի համար աւագ կարեւորութիւն մը ունի այս միջոցիս։ Ահա՛ դարը կը բոլորենք, եւ Ի. դարու սեմին վրայ պիտի կոխենք քիչ օրերէ վերջ։ Սակայն ինչ արժէք ունի դարամուտը, դարամէջն ու դարավերջը, քանի որ մենք չենք փոխուիր, չենք բարեշրջուիր։ Անշուշտ «Բազմավէպ» կամ «Հ. Ամսօրեայ» Յունուարի թուով պիտի հրատարակեն ԺԹ. դարու հայերէն գրքերու մատենախօսական ցանկ մը, վասն զի ամէնէն ճոխ մատենադարաններն իրենք ունին, եւ կարի նախանձախնդիր են ամբողջացնելու զանոնք։ Այդ ցանկէն պիտի օգտուինք ամէնքս ալ։ խղճամիտ բաղդատութեամբ մը պիտի տեսնենք թէ ո՛րքան ճիւղեր մշակած չենք դեռ, ու դեռ պիտի ջանանք պակասները լեցնել հետզհետէ։ Մեր գրածները կամ թարգմանածները հասկնալի պէտք է դառնան ամէն դասակարգի։ այս պայմանով միայն կրնանք հանիլ մեր նպատակին, որ է ժողովուրդը զարդացնել։ Գրական եւ գիտական գրքերը ժողովրդային մէն մի խաւերու մատչելի լինելով զգալապէս կ'ընդլայնեն միտքերն եւ կը լուսաւորեն։ Գիտեմ այսպիսի հանրօգուտ թելադրութիւններու առաջարկն ընել։ արդէն ես ու ուրիշներ քանիցս ըրած էինք, բայց անարձագանգ մնաց։ Նախ բաժանորդագրութեամբ մը ստակ հաւաքեցէք, եւ ապա նշանակեցէք ամէնուս ընտիր գրքեր, որ փութով զանոնք թարգմանել սկսինք։ Շատ խորհեցանք, շատ զգացինք, շատ խօսեցանք, բայց քիչ գործեցինք, կամ չգործեցինք։ Օգտակար գրական առաջարկներ հետզհետէ ջուրը ինկան, ամէն ոք իր քմայքին անձնատուր երեւակայութեան սահմանէն անդին չանցաւ։ այսպէս պէտք էր ըլլալ։ Ա՛լ խորապէս համոզուած ենք որ բաղձանքներէ նախադաս է լուրջ գրական գործունէութիւն մը ունենալ։

ՏԻՐԱՑՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ՋՕՐԱՎԱՐ ԺՈՒՊԷՌ
ՎԵՐԻՆ ՀՐԱՄԱՏԱՐ ՊՕԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ
(ԲՆԻԿ ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՄԱՆՈՐԸ ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Զինական տարին լուսնային տարի մըն է եւ ո՛չ թէ արեւդակնային։

Տարւոյն վերջին ամիսը ամբողջ Զինացիները ամանորն ըստ պատշաճի ոտնելու համար մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն։

Ամանորէն տասը օր առաջ, կառավարութեան ամբողջ դրասենեակները ամսուան մը համար կը գոցուին։

Իրարու պարգեւներ կը փոխանակեն։ Բայց միշտ նուէրները զոյգ են։ Զինացիները պիղծ կը նկատեն անզոյգ թիւը։ Հեռաւորաբար երբ որ բարեկամի մը մահուան առթիւ մէկու մը նուէր տան պէտք է որ նուէրներուն թիւը միշտ անզոյգ ըլլայ։

Ամանորէ շաբաթ մը առաջ Զինացիները կ'սկսին Խոհարար-Աստուածն խնկարկել, անոր արձանիկը կը մաքրեն, կը փայլեցնեն։

Զինացիները համոզուած են թէ այդ շաբթուան մէջ Յոյսին բարձրաստիճան աստուածներ անձամբ ամէնուն տունը կ'այցելեն։ Ահաւասիկ այս պատճառաւ Զինացիները Ամանորէ առաջ իրենց ընակարանները կը շտկեն, կը շտկուտեն։

Կնիկները տուներնին կ'աւլեն, կը սրբեն, փոչիները կը մաքրեն, եւ ասոնք ամէնքն ալ կ'ըլլան մանաւոր խնամքով մը։

Ամանորի առջի իրիկունը ամբողջ քաղաքը կենդանութեան, շարժումի ու աղմուկի կեդրոն մըն է։

Իրիկունը ժամը 3ի առենները, իւրաքանչիւր ընտանիքի անդամները իրենց սովենադեղցիկ զգեստները կը հագնին։

Ընտանիքին ամբողջ անդամները լոյսերու մէջ շողշողուն ու զարդարուած սենեակի մը մէջ կը դումարուին։

Կարդ մը արարողութիւններէ ետք ամբողջ անցիք կը նստին եւ անհամբեր կ'սպասեն այն պահուն, ուր նոր տարին աշխարհ պիտի դայ։

Կին, տղայ, երիտասարդ, ամէնքն ալ ոտքի վրայ են։ Սրշալոյսը ծագելուն պէս ամէն ներկաներուն կարկանդակ կը բաշխուի։

Դիւ յետոյ ընտանիքին ամբողջ անդամները ճամբայ կ'ելլեն՝ բարեւելու համար քաղաքին ու ընտանիքին աստուածները եւ մեռած ու կենդանի ազդականները։

Ութը տասը օր, այցելութիւններէ եւ երեկոյթներէ զատ բան չըլլար։

Ամանորի հետեւեալ օրէն սկսեալ կերուխումները, զուարճութիւնները կ'սկսին։

Ամսուն տոջի երկու կամ երեք օրերը ամբողջ խանութները գոց են։ Ամէն մարդ առնելիքը շաբաթ մը առաջ առած լմընցուցած է։

Ամսուան սկիզբէն մինչեւ վերջը ամէն կողմէ երաժշտութեան շարունակական ձայներն ու կատրուանքներն են որ կը լսուին եւ ամբողջ տասն օր հրապարակի վրայ ո՛ եւ է կարեւոր գործ չըլլար։

Յօդուածագիրներէն կը խնդրուի որ թղթին մէկ երեսը միայն գրեն ի դիւրութիւն ապագրութեան։

ԳԻՏԱԿԱՆ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ ՔԱՐ

Շնորհիւ փիլիսոփայական քարին կըրնայինք այլեւս հիւանդ մեռաղները ոսկիի կերպարանափոխել, բժշկել զանոնք, եւ մարդուս նկատմամբ ալ նմանօրինակ ազդեցութիւն մը վերագրեցին անոր, ԺԹ. դարուն։ Տը Վիլնէօվ, Ռեյմոն Լիւլ եւ Հոլանտուս հաստատեցին՝ փիլիսոփայական քարին ախտարոյժ զօրութիւնները։ «Յորենի հատիկը մը մեծութիւնով փիլիսոփայական քար թո՛ղ դնեն, կ'ըսէ Հոլանտուս դինիի մէջ, եւ խմցնեն զայն հիւանդին. անոր ազդեցութիւնը սրտին պիտի թափանցէ ու պիտի տարածուի մարմնոյն բոլոր հիւթերուն մէջ։ Հիւանդը պիտի քրտնի, առանց սակայն տկարանալու. ընդհակառակն աւելի կորովի ու զուարթ պիտի ըլլայ։ Թո՛ղ կրկնեն սոյն դեղաչափը ամէն լինն օրն անդամ մը եւ հիւանդը պիտի ըղդայ թէ ա՛լ մարդ մը չէ՛, այլ ոգի մը։ Պիտի կարծէ թէ լինն օրեր դրախտին մէջն է եւ անոր պտուղներովը կը սնանի։»

Վերջապէս կատարելութեան դագաթնակէտը հասած՝ փիլիսոփայական քարը՝ իրր տիեզերական բանաստեղծ նկատուած էր. սակայն այդ բանը հաստատող գրական փորձ երբե՛ք չկայ։ Որովհետեւ, այն իրական գործողութիւնները զոր ալքիմիագէտները կը կատարէին, արդի քիմիագէտներն ու գիտնականները կը ճանչնան զանոնք բոլորն ալ, եւ ամէն օր անընդհատ կը կրկնեն իրենց աշխատանոցներուն մէջ։ Այո՛, միեւնոյն հալումները, նոյն լուծումները, մեռաղական միեւնոյն խառնումները եւն. կը կատարեն (ալքիմիագէտները այս մասին իրենց յառաջընթացներն ըլլալուն համար,) եւ անոնցմէ դատ ուրիշ չատ մը ձեռնարկութիւններ ու այլափոխութիւններ ալ՝ զորոնք ալքիմիագէտները չէին իսկ գիտեր։ Եւ արդի գիտունները կատարեալ ստուգութեամբ եւ վստահութեամբ գիտեն թէ սոյն գործողութիւններէն եւ ո՛չ մէկուն միջոցին՝ մետաղներու վրայ յեղաշրջում (transmutation) տեղի չունենար. իրենցմէ ո՛չ մէկը տեսած է արծաթին, ոսկիին, անագին, կապարին եւն. ոսկիի փոխուիլը, եւ վիճակի այդ փոխարկումը՝ կարելի չէ նոյն իսկ գիտութեան այսօրուան տրամադրած զօրութիւններուն ազդեցութեան տակ, զօրութիւններ՝ որ չա՛տ աւելի ազդեցիկ են քան նախնիքներու ծանօթ ազդակները։

Գիտուններն ամէն օր եւ ամէն կերպով կը կերպարանափոխեն նիւթը. բայց, միեւնոյն ատեն ճշդած են այն սահմանները բոլոր կերպարանափոխութիւններուն՝ որոնք պարզ մարմիններէն անդին անցած չեն ցարդ։ Քիմիական տարրերուն մէջ կը դտնուին նաեւ, ինչպէս գիտենք մետաղները՝ որոնց բնութիւնն ու կշիռն անփոփոխ կը մնայ։ Արդի տարրերու կշռին անփոփոխութիւնը՝ խնդրոյն հանգոյցն է. եւ նախորդ դարուն վերջերն երբ ամէն տեղ հաստատեցին ու ապացուցին զայն բացորոշապէս, մետաղներուն ոսկիի, —փիլիսոփայական քարի փոխուելուն հին ու սնամէջ երազը՝ օդին մէջ ցնդեցաւ։

Ներկայ լուսաւորեալ ԺԹ դարուն համար, փիլիսոփայական քարը՝ նոյն ինքն «գիտութիւնն» է։ Արդարեւ, գիտութիւնը չէ՞ որ մեր հողերուն պարարտութիւնը, արտադրութիւններն աւելցնել եւ միլիոնաւոր մարդերու բարգաւաճումն ապահովել կը խոստանայ։ Գիտութիւնը չէ՞ որ գրեթէ անարժէք ու անօգուտ նախնական նիւթերը՝ արժէքաւոր եւ օգտակար նիւթերու կը վերածէ՝ զորոնք վաճառականութիւնը կը փոխէ ոսկիի։ Գիտութիւնը չէ՞, վերջապէս, որ կենսական երեւոյթներու օրէնքները խորաքննելով՝ հիւանդները բժշկելու, կեանքն երկարելու միջոցները կուտայ մեզի։

Գիտութիւնը սակայն, ուսումնասիրութիւններու առարկաներ կ'ստեղծէ միշտ, եւ իբրաքանչիւր դիւտ՝ մեր հետազօտութիւններուն առջեւ աւելի ընդարձակ ու բեղուն դաշտ մը կը բանայ։ Տակաւին «կուսական հողն է որ կը մնանենք բնութեան օրէնքներուն մէջ, եւ երբե՛ք չպիտի դադրինք զայն մնտռելէ։

Դպրեվանք Մ. Յ. ՃԷՉԱՅԻՐԼԷԱՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒ-ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բէրլրաուն, Դեկտ. 30.— Վիքտորիա Թագուհին հետեւեալ հեռագիրը ղրկեց հարաւային Ափրիկէի զօրաց.—«Առ Զօրավար—Ձեզ եւ բոլոր քաջ զինուորներուս երջանիկ Ս. Ծնունդ կը մաղթեմ։ Աստուած պաշտպանէ՛ եւ օգնէ՛ զանոնք»։

—Բիմպրլիի պահակազօրայ հրամատար Զօր. Ռիքուիչ՝ Մօտպրը-Ռիվըրի զօրաց հրամատար լորտ Միթուէնի միջոցաւ սա՛ հեռագիրը ղրկած է ի Լոնտոն Վիքտորիա թագուհիին.— «Բիմպրլիի բնակիչք Ձեր Վեհափառութեան կը մատուցանեն Նոր Տարւոյ առթիւ իրենց բարեմաղթութիւնները։ Այս միջոցիս մեր անցուցած եւ դեռ անցընելիք նեղութիւնք աւելի սիրելի կ'ընծայեն մեզ Ձեր Վեհափառութեան դահն ու անձն եւ աւելի կը զօրացնեն մեր հաւատարմական զգացումները»։

Թագուհին հետեւեալը պատասխանեց.— «Խորապէս զգածեալ եմ Տարեգլխոյ առթիւ ձեր սիրալիր եւ հաւատարմական ողջոյններէն։ Հիացմամբ կը դիտեմ ձեր յամառ եւ քաջարի պաշտպանութիւնը, թէեւ կը ցաւիմ կեանքերու անխուսափելի կորստեան վրայ»։

ԼԷՏԻՍՄԻԹԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

«Ընդհանուր կացութեան մէջ փոփոխութիւն չկայ, միայն թէ Զօր. Ժուպէռի վերադառնալէն ի վեր թշնամին ամրակոծութեան ոյժը բազմապատկած է, կը շարունակեն իրենց ապարդիւն ջանքերը քաղաքը հպատակեցնելու։

«Վերջապէս անձրեւներն սկսան, եւ թէեւ արդիւք կ'ըլլան օգնական զօրաց հասնելուն, բայց մեր պահակազօրայ թանչքի եւ տենդի հիւանդութիւնները կը պակասեցնեն։

«Ս. Ծննդեան օրը թշնամին մեր բանակեցողներուն վրայ ոուշիւ մը նետեց, որուն մէջ կարկանդակ մը կար սա՛ վերտառութեամբ.—«Եղանակին բարեմաղթութիւնները»։

«Հարիւրի չափ Պոէր կիներ Պուլպանա բլրին վրայ խնամած, կը դիտէին ռասմիկ ամրակոծումը։

«Թէեւ ժամ առաջ օգնութեան կը ըսպասենք եւ յոգնած ենք մեր ձանձրալի բանտարկութենէն, բայց բոլոր քաղաքացիք ուրախ զուարթ են եւ վստահութիւն ունին պատերազմին յաջողութեան վրայ։

«Սառնամիկ ամրակոծումի մը ժամանակ թշնամիին ռումբերէն մին զարկաւ Տըվընշայրի զօրադունդին մեծ վրանին, բռնկանելով Տալղէլ հարիւրապետը, եւ վիրաւորելով հինգ տեղակալ»։

Զիւլիի բանակեալ.—«Բնիկ մը, որ մեր պանդուխներուն կողմէ բռնուելով բանակեալը բերուեցաւ, կ'ըսէ թէ Զօր. Հու

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ.—Ս. Պատրիարք Հօր շրջաբերականին վրայ, մայրաքաղաքիս ամէն թաղերէն նպաստ կը տեղայ Նպաստից Սնտուկը։ Անցեալ օր զանազան կողմերէ 80 ոսկւոյ չափ եկած էր։ Եթէ այսպէս շարունակէ, Նպաստից Յանձնաժողովն իր յառաջիկայ նստին մէջ (Մինդեան ուսնէն եսք) բաւական պատկառելի գումար մը պիտի ունենայ իր տրամադրութեան տակ։

—Ուսումնական խորհուրդն երէկ զրաղեցաւ Մանկավարժական կիրակնօրեայ դասընթացքի խնդրով, եւ ճշդուէլ յետոյ աւանդելի դասերը, որոշեց սպասել Ս. Պատրիարքի հաւանութեան գրոյն, բացումը հրատարակելու համար։ Նոյնպէս Ղալաթիոյ Աղգ. Մատենադարանի մասին կարդալէ յետոյ Ս. Պատրիարքի գիրը, որոշեց յաջորդ նստին հրաւիրել նաեւ Մրմրեան Յ. Էֆ.։ Հաստատեց նաեւ Սարբեար-Եէնի Մահալլէի Ս. Մեսրոպեան վարժարանին հոգաբար ձուութիւնը որ վերակազմուած էր։

—Մաքրիկեղի մէջ երրորդ անգամ ըլլալով՝ (Աստուած չորրորդէն պահէ) առժամանակեայ Թաղական Խորհուրդ մը կազմուեցաւ։ Ընտրելիներու ցանկը Պատրիարքարան ներկայացուած է ի հաստատութիւն։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Մանաւորապէս պաշտօնական մը լիրերուն դրկած է Եգիպտոսի ազգայնոց առաջնորդական ընտրութիւնն յանձին Տ. Եղիշէ Եպիս. Դուրեանի։ Եգիպտաբնակ Աղգայինք աւելի՛ կանոնաւոր, աւելի՛ բանաւոր ընտրութիւն մ'ըրած կ'ըլլային արդեօք, երբ տարբեր անձ մ'ընտրէին։ Եգիպտաբնակ Աղգայինք անտրամեչտարար պարտաւո՞ր էին խորհիլ թէ, որովհետեւ Տ. Եղիշէ Եպիս. պաշտօն ունի Դպրեվանքին մէջ, հետեւաբար պէտք չէ քուէ տալ անոր։ Եթէ, Աստուած մի՛ արասցէ, մարդիկը գէշ ընտրութիւն մ'ըրած ըլլային եւ քանի մը ամիսէն խնդիր ծագէր նորընտիր առաջնորդին շուրջ, այն ատեն պիտի պոռային թէ Եգիպտոսի Ջոջ ազգայինք մարդու հետ վարուելու կերպը չեն գիտեր, եւ այս պարագան անխուսափելի յոգուածներու նիւթ պիտի ըլլար Եգիպտոսի նոյն Ջոջերուն դէմ։ Հիմակ որ մարդիկը լաւ ընտրութիւն մ'ըրած են, ամէն աղբիւրէ Ջուր առաջ կը բերուի, անյաջողութեան մատնելու համար լաւ ընտրութիւն մը։ Ինչպէս երէկ կ'ակնարկէինք, չենք կարծեր որ Դպրեվանքեան միակ շարժառիթն եղած են մեր պաշտօնակցին փութկոտ յայտարարութիւնը եւ Պատրիարքարանի ալ պաղ ընթացքն այս ընտրութեան առթիւ։ Մեր կարծիքով, երբ վարչական պաշտօնի մը կոչուին։ Եթէ ա՛յդքան հոդածութիւն կար Արմաշը Վենետիկ մը կամ Վիեննա մը տեսնելու համար, ինչո՞ւ անդրանիկ եւ ամէնէն խնամեալ ուսումնական առաջնորդներն հեռացուին Դպրեվանքէն։ Չենք կարծեր որ «Առաջնորդցու մարդու պէտք ունինք» բանաձեւը կարենայ բոլորովին մեկնել նպատակի ա՛յն փոփոխութիւն որ Դպրեվանքի մէջ տեղի ունեցաւ անդրանիկ վարդապետներուն հեռացմամբ։ Հոն երկու—երեք վարդապետ միայն կան այսօր, անոնք ալ սաստիկ բեռնաւորուած, եւ ամենատիպար ուրիշի մը կ'սպասուի, դանոնք ալ հեռացնելու համար։ Անցեալները քիչ մնաց Տիրայր Վրդ. Էրզրում երթար, եւ Թորգոմ Վրդ. ալ Պարսիզակ։ Ուրեմն հոն կը մնայ աւելի Որդանոց մը, զոր խելքը դլուխը վարդապետ մ'ալ կրնայ կառավարել։ Բուն դասարանը, որ իր թէ կուսակրօնութեան ապարէզին կը պատրաստուի, չենք կարծեր որ նո՞յն ապարէզին պարարտուի դիտակցաբար եւ ըրջօրէն։ Ամուսնացեալ եկեղեցական առաջարէզին կը պատրաստուին աւելի, քանի որ Դպրեվանքն ալ այս մասին ամենեղողմիտ չէ։ ամուսնացեալ եկեղեցականներու պատրաստութեան համար ալ անհրաժեշտ չէ Դուրեան Եպիսկոպոսի ներկայութիւնը Դպրեվանքին մէջ։ Բիչ մը լայն խորհինք։ Մեք մեր ընտրելիներն առաջ քշելու համար կա՛մ իբրեւ Պատրիարքցու կամ իբրեւ Կաթողիկոսցու, բուն արժանաւորներն ու պատուաւորները մրցումէն չպրկինք, «Դուն Ս. Մեսրոպ մ'ես, Դուն գրականութեան սիւն ես» հասարակ խօսքերով։

Եկեղեցւոյ պետ մը, վարիչ մը ո՞րքան գիտուն, խոհեմ, լայնամիտ ըլլայ, ա՛յնքան պատիւ կը բերէ հասարակաց ողջմտութեան։ Այս կէտն աղէկ հասկնանք։ Ինչ իրար անցեր էք, Դուրեանի ընտրութիւնը պատրանք մը ձեւացնելու համար։ Կարելի՞ չէ՞ մտածել որ Դուրեան՝ Եգիպտոս երթալով, ազգայիններուն համակրութիւնը վայելելով, մանաւանդ Ջոջերուն սիրան ալ գրաւել յաջողելով, ինք իր կարգին չի յաջողի նաեւ գիշերօթիկ փառաւոր վարժարան մը կառուցանել Բուրգերու երկրին մէջ, վարդապետանոց մը նոյն իրկ այդ բաղմահայ գաղութին մէջ, կամ նոր Շահնազարեան մը հաստատել հո՛ն, ա՛յդ կարեւոր կեդրոնին մէջ։ Զուրերը տեղ մը հաւաքելէն, լճացնելէն ինչ կը հասկնաք։ Եթէ Դպրեվանքին անդրանիկ սաներուն պաշտօնավարութիւնը ընդհանրապէս կարծուածէն աւելի օգտակար եղաւ, Տ. Եղիշէ Եպիսկոպոսին ընտրութիւնն ալ իբրեւ Առաջնորդ Հայոց Եգիպտոսի եւ Շրջակայից՝ կրնայ իր մեծ օգուտներն ունենալ վարչական, հոլուական եւ կրթական երբեակ տեսակէտով։

Դպրեվանքին ապագայ դոյութեան համար եւս Դուրեան Եգիպտոսի մէջ կրնայ գործել արդիւնաւորապէս։ Անոր ապագայ դրամագլուխն ալ կրնայ ձեւացնել. մինչդեռ այսօր Դպրեվանքը կանգուն է ժամանակին Պատրիարքին բարի կամեցողութեան եւ Բարերարի մ'ալ տեսակ մը անկեղծութեան շնորհիւ։ Պայմանները փոխէ՛ եւ Դպրեվանքն այս օրուան արդէն իսկ յոյժ անձուկ վիրքն ալ կը կորսնցնէ։ Դրծակատարի պակաս Բրբմիձներով գործ չի լմնար։ Դպրեվանքը սիրող Դուրեան Եպիսկոպոս իր նոր թեմին մէջ կրնայ օգտակար ըլլալ Դպրեվանքին։ Արդէն 7—8 տարիներէ ի վեր Դուրեան իր հմտութեանց պաշարին մեծագոյն մասը նուիրած է Դպրեվանքին իբրեւ ձեռագիր, իբրեւ դասատուր։ Նոյնն ըրած է նաեւ արդի Ս. Պատրիարքը, երբ կը պաշտօնավարէր հոն։ Եթէ Տ. Մաղաքիա Սրբազան Պատրիարք չընտրուէր, այժմ արդէն փակուած կ'ըլլար Դպրեվանքը. Ն. Սրբազնութեան ընտրութիւնն օրհնութիւն մ'եղաւ Դպրեվանքին։ Ներկայ ընտրութիւնն ալ շատ մը տեսակէտներով օգտակար կը դատենք Դպրեվանքին համար, իբրեւ պատուական միջոց մը զօրացնելու անոր դոյութիւնը։ Դպրեվանքին երկու սիւներն են արդի Ս. Պատրիարքն եւ Եգիպտոսի նորընտիր Առաջնորդ Դուրեան Եպիսկոպոս։ Մեք այսպէս ըսենք, դուք դարձեալ ձեր գիտցած եղանակը զարկէք մինչեւ որ յոգնիք վերջապէ՞ս . . . ։ Աստուած ձեր ընտրելիներուն ալ յաջողութիւն տայ։

Մեր կարծիքով մեր Եգիպտական ազգայինք խոհեմութիւն ըրած կ'ըլլան պընդելով իրենց ընտրութեան վրայ, եւ Պատրիարքարանի համար ալ աղէկ կ'ըլլայ որ Դուրեան երթայ հոն։ Աղէկ խորհեցէ՛ք։

ՀԱՅ ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

Կ. Պատրիարք Տ. Լեմմոնուէլեան Սրբազան երէկ պաշտօնական այցելութիւն տուաւ Ոսիկանութեան նախարարին։

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ Բ. թիւն հրատարակուեցաւ այսօր հետեւեալ պարունակութեամբ. 1. Աղգային տեսութիւն, 2. Բաղ. պատմ. ժամանակագիր Եւրոպիոյ, 3. Առնէան ու ժամանակակից Եւրոպիոյ, 4. Ռուս գրական աշխարհէն, Լէոն Թոլսթոյ, 5. Սիրոյ իտէալը, Բերնարդ, 6. Դրուագներ, Թէոդիկ, 7. Ոգեաց արքայն, քերթուած, Ռ. Յ. Պ., 8. Բաղ. տեսութիւն։ Գին 40 փր.։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԷՔԻ արարողութիւնն երէկ կատարուեցաւ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին՝ կառքով դիշեալ մզկիթը գնաց, եւ Ուրբաթի աղօթքէն վերջ, Կայս. Պալատ վերադարձաւ հանդիսաւոր թափորով։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ֆրանս. դեսպան Մ. Բոնտան եւ Ա. Թարդիանը, հելլենական դեսպան Իշխան Մաւրոքորդատօ, հոլանտական հիւպատոսը, Ռուս դեսպանատան Դ. Թարդիանը, Պուլկարական գործակատարը, ամերիկեան հիւպատոսն եւ իր ընտանիքն եւ այլ օտարազգիներ որոնցմէ ոմանք արժանացան Կայս. մեծարանաց։

ՎԻՃԱԿԱԳՈՅՑ. — Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութիւնը 1313 տարւոյ մէջ, Թուրքիոյ մէջ չինուած խճուղիներու, կամուրջներու եւ ի պլուխ հանուած հանրօգուտ ձեռնարկներուն վրայ ընդհ. վիճակագրոյց մը պատրաստած է, զոր պիտի հրատարակէ ընդ հուպ։

ԹՈՒՐԲԻՀԵՎԼԷՆ սահմանագլխին վրայ չինուող ամրութեանց եւ աշտարակներու աշխատութիւնք դադրած են խստաշունչ ձմրան եւ սառնամանիքներուն պատճառաւ։ Շինութիւնք պիտի վերսկսին յառաջիկայ գարնան։ Ֆէրիդ Սէյֆուլլահ բաշա, որ անձամբ կը հսկէ շինութեանց վրայ, Սելանիկ դացեր է։

ՍՂՈՅԱՐԱՆ.—Պրուսայի նահանգին Պիզատիճ գաւառակին Դրզել-Զուգուր գիւղին մօտ, ազոցարան մը հաստատելու արտօնութիւն խնդրուած էր Բ. Դռնէն։ Գեսարկան Խորհրդոյ որոշմամբ, Կայս. Իրատէ մը հրամայած է տալ խնդրուած արտօնութիւնը։

ՆՈՐ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԸ. — Յայտնի է թէ Պէրութի մէջ Ֆրանսացիք եւ Ամերիկացիք մէկ մէկ բժշկական Համալսարան ունին, ուրիշ եւրոպացի բժիշկները Պէրութի մէջ եւ շրջակայները բժշկութիւն կ'ընեն։ Կայսերական կառավարութիւնն եւս որոշած է քաղաքային բժշկական վարժարան մը բանալ Դամասկոսի մէջ (Շամ), որոյ ծախքը պիտի հոգայ Կրթական Նախարարութիւնն իր եւմտացոյցէն։ Եւրոպական Պետութիւնք ինչպէս որ միայն իրենց մայրաքաղաքներուն վերապահած չեն բարձրագոյն վարժարաններն ու համալսարանները, այնպէս ալ Կայս. կառավարութիւնն որոշած է կարեւոր դաւառներու մէջ եւս բարձրագոյն վարժարաններ բանալ, կրթութեան ու դիտութեան բարիքն առ հասարակ ամէնուն ալ բաշխելու համար։

ԴԱՎԱԼԱՑԻ մարդահամարի Վարչութեան տեսուչ Հասան էֆ. պաշտօնակ եղաւ եւ դատաստանի պիտի ենթարկուի Սէրէզի մէջ պաշտօնավարած միջոցին գործած զեղծումներուն համար։

ԱՏԱՆԱՑԻ կը ծանուցուի թէ գողերը վաճառական Կեսարացի Եորտամ էֆ.ի դրամարկղը կոտրելով, մէջէն 1700 ոսկի գողցեր են։ Ոսոիկանութիւնը քննութիւն բանալով, հաստատեր է թէ գողը Եորտամ էֆ.ի սպասաւորն է, Բանուէլի անուն, զոր ձերբակալած է ուրիշ համախոհի մը հետ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Խորհրդարանը վերջին օրերս զբաղեցաւ Թեսալիոյ երկրագործներուն վիճակին բարւոքման խնդրով։ Թեսալիոյ բնակիչները կը պահանջեն որ Թուրքիոյ խոզուած հողն Թեսալիա ներքածուած բերքերէն մաքսատուրք չառնէ Հելլէն կառավարութիւնը։

ՁՄԵՌՆ Ի ԴԱԻԱՌՍ. —Պարկատանէ ուղղակի Վան գացող կարաւան մը ճամբան յանկարծ ձեան փոթորկի մը բռնուեր է։ Զօրաց եւ ոսոիկանաց Ջոկատներ օգնութեան փութացեր են ձեան տակ մնացող ուղեւորներուն, որոնցմէ ՀՐ մնուած գտեր են։ Նոյնպէս քանի մը ձի սատկեր են։

—Ուրիշ կարաւան մ'ալ նոյն բախտն ունեցած է այն կողմերը։ Համի պէտ, որ ճամբորդներուն մէջ կը գտնուէր, չէ կրցած գտնուիլ հակառակ խուզարկութեանց։ Պիթլիզէ եւս կը ծանուցուի թէ ձեան փոթորիկներ պատահած են։ Ճամբան փոթորկին բռնուող բազմաթիւ ճամբորդներու վրայ տեղեկութիւն չկայ։

ԱՖԻՈՆ.—Իզմիրէ կը գրեն թէ ոսիֆոնի հրապարակը շատ ողեւորուած է եւ գիները բարձրացած են, որովհետեւ քանի մը խոշոր գնորդներ կարեւոր գնումներ կ'ընեն Ամերիկայի համար։

ՅԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ.—Պաֆրայի գեղերէն մէկուն մէջ գիշերանց փայտաշէն տունէ մը հրդեհ ծագելով, Բոսդիոլլու անուն յոյն մը, իր կինը եւ երկու աղջիկները հրոյ ճարակ եղեր են գոմին մէջ գտնուող բոլոր արջառներուն հետ։

ԱՂԼԻՍԱՆԴՐԻԱՅԻ քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ընտրողական ժողովն, Եշ. օր, հանդիսաւոր նիստ գումարելով, պատրաստեր է պատրիարքական ընտրելեաց ցանկը, որոյ մէջ առաջին տեղը կը բռնէ Նաղարէթի մետրապոլիտ Տ. Յոթիոս 151 քուէներուն 124ը ստացած ըլլալով։

Յետոյ յաջորդաբար կու գան Թեփայլոի եպիսկ. Տ. Երմանոս, տիեզերական նախորդ Պատրիարք Տ. Եռաքիմ Դ., Արիմանարիտ Բակոնիա, եւ այլն։ Հետեւաբար սկսալ է երէկի լրագրաց այն լուրը թէ Տ. Յոթիոս վերջնականապէս Պատրիարք ընտրուած է։

Եգիպտոսի Յոյները դիտցան արժանաւոր անձ մը իրենց Պատր. առաջին ընտրելի ընել՝ ինչպէս Եգիպտոսի Հայերն ալ դիտցան Տ. Եղիշէ Դուրեանի պէս դիտուն ու անբասիր եկեղեցական մը իրենց առաջնորդ ընտրել։ Երկոքին ժողովուրդք շնորհաւորելի են իրենց այս պատուաբեր ու արժանաւոր ընտրութեանց համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ. —Պոլսոյ մէջ հրատարակուած Գերման Թերթ մը, «20դ դարուն սեմին վրայ» խորագրով յօդուածի մը մէջ ի վեր կը հանէ այն ահագին առաւելութիւնները զորս Գերմանք ձեռք բերած են Արեւելքի մէջ, առեւտրական ասպարէզին վրայ, շնորհիւ իրենց գործունէութեան, Վիլհելմ կայսեր աջակցութեան եւ Վեհ. Սուլթանին բարեացակամութեան։

ՍՎԱԶԻ ոսոիկան-զինուորաց հրամատար Գնդ. Իսմայիլ Ճավիտ պէյ՝ Պրուսայի նահանգին ոսոիկան-զինուորաց հրամատար անուանուեցաւ։

ՄԱՐՍԱՑԻՆ Վարչութիւնն որոշեց վաճառել մէկ տարիէ ի վեր մաքսատան մէջ դիզուած այն ապրանքներն, որոց տէրերը երեւան չեն եկած։

ՍԻՐԻԶԻ մօտ գտնուած հանքածուխի հանքը բանկեր է, եւմեծամեծ վնասներ կը պատճառէ, կ'ըսէ Սէրվէթ։

ՆԱՌԼԸ ԳԱՓՈՒԻ Հայոց ծովեղերեայ եկեղեցւոյն առջեւէն գտնուած Մուսթաֆա էֆ.ի մարմինը դիւաղնութեան ենթարկուեցաւ, եւ հաստատուեցաւ թէ խեղդամահ եղած էր։ Ոսոիկանութիւնը երեք Թուրքեր ձերբակալեց, որոց վրայ ծանր կասկածներ կան։ Մուսթաֆա էֆ. Պոլիս եկած էր 15,000 ոսկւոյ գումար մը գանձելու Զիլ-Ահմէտ էֆ.է, որուն բազմաթիւ ոչխարներ դրկած էր։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Դարակէօղեան Գրիգոր էֆ.ի տունը, Բերա, Սագրը-Աղաճ, զողեր մտնելով, 30 ոսկի եւ 12 արծաթ դգալ գողցեր են։

ԲԵՐԱՑԻ ՈՃԻՐԸ.—Զերբակալեալ ածխավաճառներուն վրայ ծանր կասկածներ կը ծանրանան թէ Մ. Զիկալիոգլին իրենք սպանած են, վասն զի անոնց ձեռքերուն վրայ սկրդուքներ եւ ածուխի խառնութիւններուն մէջ ալ արիւնաթաթաւ լաթեր գտնուեր են։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 5 Յունվ.

Ֆրանսական Ռանթ		99 40
Օսմ. Ռվժի	»	285 —
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	Ֆր.	22 75
Բուսմէլի երկաթուղի	Ֆր.	126 75
Իտալական		94 40
Օսմ. Պանքա		563 –
Սպանիական		67 40
Թրանսվալ		53 50

ԱՆԳԼԻՈՅ Պանքային չաբաթական հաշուեկշիռը ցոյց կուտայ թէ մնացորդրամը 2,783,000 ոսկի եւ պանքնոտներու պահեստը 2,806,000 ոսկի աւելցած են։ Դանձելի տոմսերուն քանակութիւնն ալ 1,064,000 ոսկի պակասած է։ Պահեստի դրամարին համեմատութիւնն է ուրեմն 38,58% փոխանակ 36 57ի։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ 4 Յնվ.— Պելմոնդէ Յնվ. 3 թուով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ գնդ. Բիլլեր ռազմագիտական պատճառներու համար չկրնալով մնալ Տուկլասի մէջ, թողեր է քաղաքը։

—Սքէրպրոմէ Յնվ. 2 թուով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Պոէրները դրաւեր են Սիգիէրկադ քաղաքը, (որ Մոլթէնոյի եւ Սթորմպէրկի միջեւ, երկաթուղւոյն վրայ կը գտնուի)։ Սակայն ի վերջոյ յանկարծ թողեր են քաղաքը, լսելով որ Զօր. Կէդէ.ի զօրքերը կը մօտենան։ Անգլիացի զօրավարը դրաւեր է քաղաքը։

—Պաշտօնական հեռագրի մը նայելով, գնդ. Մոնտրէնսի Տողրէխդը լքաներ եւ Պըրա-Սիտինկի կայարանը դրաւեր է։

—Ըէնսպուրիէ Յնվ. 3 թուով կը հեռագրեն թէ Պոէրները Բոլէսպէրկի մէջ պաշարուած են զօր. Ֆրէնչի զօրքերուն կողմէ։ Լեռներուն մէջ կռիւները կը շարունակուին։

—Պոէրք ռազմագիտական կարեւոր փոփոխութիւններ ըրին Դուկլա դիտին պաշտպանութեան համար։ Նոր քանակեալ մը հասուցին արեւմտեան կողմը։ 31 վակոններէ բաղկացած նոր կարաւան մը դեռին միւս կողմէն նեղ անցքի մը մէջ իջաւ, ուր դրեթէ անտեսանելի է։

—Պոէր բժիշկ մը կը հաստատէ թէ Պոէրք առատ ուտելիք ունին եւ կարող են դիմադրել աշխարհի ո եւ է հետեւակազօրայ, իրենց դիրքը պաշտպանելու համար։ Բժիշկը կ'ըսէ թէ Պոէրական բանակին մէջ կան նաեւ քանի մը Անգլիացի սպաներ որք իրենց հայրենիքին դէմ դէնք կը չարժեն։

—Կարկտախառն փոթորկի մը ժամանակ Զօր. Պուլլերի բանակին Ջորիները խրաչեցան։ Մեծ դժուարութեամբ կարելի եղաւ զսպել զանոնք։ (Այս Ջորիներն ալ փոխանակ եղան Զօր. Պուլլերի գլխուն)։

—Կառավարութիւնն որոշեց քաղաքապահ զօրաց 16դ վաշտ մ'ալ կազմել։

—Բրեդորիայէ կը ծանուցուի թէ Պոէր բանակեալներն տրուած լուրի մը նայելով, 6 հեծելազօր յաջողեր են փախչիլ Լէտիսմիթէ։ Կը կարծուի թէ փախչողներուն մէջ կը գտնուին Սէսիլ Ռոտսի եղբայրը՝ Մր. Ռոտս եւ Տոքդ. Ճէյմսըն։

—Զրոյց կայ թէ Լորտ Ռոպէրտի Բարեյուսոյ կուսակալ պիտի անուանուի Սըր Ալֆրէտ Միլնրի տեղ։

—Հեռագիր մը կըսէ թէ Զօր. Ժուպէռի բանակին պաշարն սպառեր է։

—Վերջին ժամուն առնուած տեղեկութիւնք կ'ըսեն թէ Պոէրները վտնուեր են Մոլթէնոյէ, յաղթուեր են Մթորմպէրկի մէջ, եւ անշարժութեան մատնուեր են Բոլէսպէրկի մէջ։ (Զըսէ՞ք որ զորձերնին լմնցեր է)։

ՅԻՐԻՒ.—Բոլէնսոյի մէջ Պոէրներուն պատնէշներն այս առաւօտ ոմբակոծուեցան յաջողապէս։ Թշնամին պարտաւորեցաւ իր զիրքը փոխել։

ՊԵՐԼԻՆ.—Լոնտոնէ կը հեռագրեն թէ Գերման կառավարութիւնն եւ Անգլ. կառավարութիւնն այս պահուս բարեկամական բանակցութիւններ կը կատարեն Պունտսրաթ գերման նաւուն գրաւման խնդրոյն վրայ։ Գերմանիա, այդ հեռագրին խօսքին նայելով, չէ բողոքեր, այլ շատացեր է խնդրելով որ գործը կարճ ժամանակի մը մէջ կարգադրուի։ Բանակցութիւնք Լոնտոնի մէջ յառաջ կը տարուին։ Գերման դեսպանին ու Լորտ Սալիսպերիի միջեւ։ Ուրիշ գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ Գերման կառավարութիւնն անմիջապէս բողոքեր է Գերման նաւերուն նկատմամբ անպ. ծովային իշխանութեանց բռնած ընթացքին դէմ։

ՍՕՖԻԱ.—Սոպրանիէն քուէարկեց ընդհ. եւմտացոյցը, ծախքերը զեղչելով։ Պատերազմական եւմտացոյցէն զեղուչեցաւ 800,000 ֆր. եւ մինչեւ դնդ.ի ատիճան ունեցող սպայից թոշակէն ալ 9%ը զեղչ եղաւ։ Կնքուած փոխառութիւնը 30 միլիոն ֆր. է, 6% տոկոսով, 5 տարիէն վճարելի։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 5 Յունվ.— Պիֆէ եւ Տէրուլէտ այս առաւօտ սահմանագլուխ տարուեցան, Պերլին աքսորուելու համար։

—Զօր. Կէդէ՝ Պոէրներուն յառաջապահները եւ մղեց մինչեւ ի Մոլթէնոյ։

— Գնդ. Բիլլեր պարզեց զՇուկլաս, ռազմագիտական պատճառներով։

ՀՌՈՄ. — Պատերազմական նախարար զօր. Մատի հրաժարեցաւ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ԲԱՑՈՒՄ 24 ԴՆԿ.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. Ք. Կ.		24 23½
Բուսմէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123 50

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	Օ. Ռ.	24 23
Ամենէն բարձր գին	»	24 25½
Ամենէն վար գին	»	24 15
Բուսմէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123 50
Ամենէն բարձր գին	»	124 50
Ամենէն վար գին	»	123 —
Թրամուէյ Պարտամուղի	Օ. Ռ.	7 10
» Ժուլիանս		2 35
» Բաժնեթուղթ	Ֆր.	603
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	Օ. Ռ.	4 30

«ԼԻԲԻԹԱՊԼ»

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

Երէկ, «ժամանակաւոր դատեմճարներով» ապահովագրութեան ձեւին վրայ ծանօթութիւններ տուած էինք, այսօրուան թուով ալ պիտի քննենք թէ առաւելութիւններն ու հետեւութիւններն ինչ պիտի ըլլան այս ձեւ ապահովագրութեան մը։ Եւ 25 տարեկան մարդու մը վրայ 100,000 ֆր.ի ապահովագրութեան մը օրինակ առնելով պիտի բաղդատենք զայն նոյն տարիքով եւ նոյն դրամագլխով ապահովագրութեան մը հետ, զոր եւրոպական բաժնեթուղթով կազմուած ընկերութիւնք ի գործ կը դնեն։

Բա՞ «Լիբիթապլ»ի։

Տարիք 25.—մահուան պարագային վճարելի դրամագլուխ, 100,000ֆր. տարեւուրք, (primes) 2,739ֆր. 20 տարուան մէջ վճարուած տարեւուրքերու գումարը, 54,780ֆր։

Բան տարի վերջը, տարեւուրքերը պիտի դադրին վճարուիլ եւ «Լիբիթապլ» պիտի առաջարկէ ապահովագրեալին հետեւեալ երեք պայմաններուն ընտրութիւնը։

1.—Կա՛մ հնչուն դրամով առնել երաշխաւորեալ պահեստի դրամը, 41,355ֆր. եւ բարդուած չահարաժինը 26,745ֆր. (անցեալ տարիներու վճարուած չահարաժիններու համաձայն) որ ընդ ամէնը կ'ընէ 68,100ֆր։

2.—Կա՛մ ընդունիլ ապատ ապահովագիր մը, (police liberèe) որ հաւասար արժէքն ունենայ երաշխաւորեալ պահեստի գումարին եւ չահարաժիններուն այսինքն 165,000ֆր.

3.—Եւ կա՛մ հնչուն դրամով ընդունիլ չահարաժինները այսինքն 26,745ֆր. եւ միանգամայն ապատ ապահովագիր մը, 100,000ֆրի մահուան պարագային վճարելի։

Բա՞ ֆրանսական եւ ուրիշ բաժ-

նեթուղթով կազմեալ ապահովագրական ընկերութեանց։ Տարիք 25.— մահուան պարագային վճարելի դրամագլուխ 100,000ֆր. տարեւուրք 3470ֆր. 20 տարուան մէջ վճարուած տարեւուրքերու դումարը 69,400ֆր։

Քան տարիէ վերջը, տարեւուրքերը պիտի դադրին, բայց 100,000ֆր.ի դրամագլուխը միայն մահուան պարագային պիտի վճարուի, բաժնեթուղթով կազմուած ապահովագրական ընկերութիւնները չեն գործադրեր, շահերու բարգման դրութիւնը, այլ ամէն տարի կը բաշխեն շահերը, որոնց դումարը 20 տարուան միջոցին, կ'ըլլայ ապահովագրուող անձին վճարած տարեւուրքերու դումարին դրեթէ 10%ը, որ է այս պարագային մէջ 6,940 ֆր։

Ուրեմն ի նպաստ «Էքիթապլ»ի 731 ֆր. խնայողութիւն մը կը գոյանայ իւրաքանչիւր տարի (2,739 ֆր. 3,470 ֆր.ի տեղ) որ ընդ ամէնը 20 տարուան մէջ կ'ըլլայ 14,670 ֆր.։

Քան տարուան միջոցին մէկ կողմ դրուած 731 ֆր.ի տարբերութիւնը 4%ը բաղդրեալ տոկոսով եթէ ի նկատի առնենք, 22,638 ֆր. դումար մը կ'ունենանք, որ 20 տարուան վճարումներու վրայ, 8էն աւելի տարեւուրքերու վճարման խնայողութիւն մը կը ներկայացնէ։

Եթէ ասկէ զատ յիշեցնենք թէ ըստ «Էքիթապլ»ի՝ 20 տարի ետք բաշխուելիք շահաբաժինները 26,745 ֆր.ն [անցեալ տարիներու վճարուած շահաբաժիններու համաձայն], մինչդեռ բաժնեթուղթով կազմեալ ապահովագր. ընկերութեանց նոյնչափ ժամանակի մէջ վճարուելիք շահերը 6,940 ֆր.ն, 19,805 ֆր.ի աւելի շահ մը կայ, զիւրաւ ապացուցած կ'ըլլան թէ Միացեալ Նահանգաց Էքիթապլ»ի՝նչ անժխտելի առաւելութիւններ կ'ընծայէ ամէն տեսակէտով։

Ամրողջացնելու համար այս ուսումնասիրութիւնը, զոր ի հարկէ համառօտեցինք, ըսենք թէ «Էքիթապլ» հասարակութեան տրամադրութեան ներքեւ կը դնէ բոլոր վաւերաթուղթերը եւ վաւերական ապացոյցները։

1803 IMPERIAL

ԻՄԲԷՐԻԱԼ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ

Հաստատեալ է Լոնդոն 1803 թ.

Դրամագլուխ Ա. Ռ. 2,900,000
վ.նասուց հատուցուած 15,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւ այլն խիստ չափաւոր գիներով

Դեր-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՖՕՍԻՈՆ Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ Շ. Բ. ԳԼԻՖԹՕՆ
3 Կ. Պոլիս, Թոմսոն Խան 52

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐՔ

Մէրքէսպանի փողոց, թիւ 17, Ճէտիտ Խան թիւ 3

Տ. ԱՇ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՏԱՆ ԱԿՌԱՆԵՐ

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ատամնաբուժական աշխատանոցի համար հարկ եղած բոլոր գործիքները, ինչպէս նաեւ քառուչու, սիման, ամալկամ, Բարիզի գաճ, եւ այլն։
Կանոնիկ Էնդրոյով Թուրքիոյ ամէն կողմերը կը ղրկուին սոյն ապրանքները։

ՖԱՊՈՒԻՔ ՐԷԻԻՆԻ

350, Բերա, Շիտակ ձանբան, 350

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՄԵԾ ԼԻԲԻՏԱՍԻՕՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳՆՈՎ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Զմրան եղանակին ատթիւ այլ եւ այլ վաճառքներ հատած ըլլալով վաճառատունս, պատիւ ունիմ ծանուցանել որպէս հասարակութեան թէ Նոյ. 29էն սկսեալ անօրինակ կերպով ՄԵԾ ԼԻԲԻՏԱՍԻՕՆՈՎ մը պիտի ծախենք մեր վաճառատան ապրանքները։ Այս Լիքիտասիօնը ՄԷԿ ԱՄԻՍ պիտի տեւէ եւ գործարանի գնով պիտի ծախուին ապրանքները։

Հասարակութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք մանաւանդ մեր վաճառատան մետաքսայ ու բրդեղէն կերպասեղէններու վրայ, որոնք գործարաններու գնէն իսկ աւելի աժան կը ծախուին։ 1899, Նոյ. 29 Բշ. օրեն Լիքիտասիօնը սկսած է

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆ

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ հրաշալի դեղ մըն է որ կատարելապէս կը բուժէ ՀԱՐԲՈՒԽՆ ու ԻԶՑՈՒԱԾՔՆԵՐը։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ արագ եւ անմիջական ազդեցութիւն մը կ'ընէ. բնաւ վնասակար հետեւանք չունի ու չատ դիւրաւ կը գործածուի։ Տղաք ալ կրնան գործածել զայն։ Խոնաւ օդերու ժամանակ եթէ առտու իրիկուն գործածուի ՆԷՎԱԶԷԼԻՆը բնաւ մէկը հոգեւոր չըլլար եւ ո՛չ ալ իզցուած.։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ որչափ ատեն պահուի, չաւրուիր եւ մէկը ո՛րչափ աճապարէ զայն գործածել ա՛յնչափ շուտ կը լաւնալի հարբուխէն։ Ցաւալի է թէ շնչառական գործարաններու հիւանդութիւնները, թոքատապը, թոքախտը, կրծախտը եւն. անխնամ թողուած հարբուխի հետեւանք են։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ այս կարգի հիւանդութիւններէ կ'ազատէ մարդս, բուժելով հարբուխը։ Անհրաժեշտ է որ ամէն տան մէջ գտնուի։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ պէտք է գործածել հետեւեալ եղանակով. Նէվազէլինը պարունակող սրուակը վարի կողմէն սեղմել եւ բերնէն ժայթքած հեղուկէն բրինձի հատիկի մը չափ խլոյն քթին մօտեցնել ու քթանցքով պէս վեր քաշել, օրը հինգէն մինչեւ քսան անգամ կրկնելու է։ Գինն է 1 ֆր։
Ընդհ. մթերանոց ՖԱՐՄԱՍԻ ՍԱՆԹՐԱԼ ՊԷՐԲ ԲԼԱԺ (Ֆրանսա)։ Կը ծախուի մայրաքաղաքիս դեղագործներուն եւ դեղավաճառներուն քով։ Գլխաւոր մթերանոցներն են Պոլիս, Գաստպեան եւ Մէզիքի, Սիրքէճի «Թուրքիա» դեղարանը, Բերա Գանղիւքի ու Բիւյիւքլեան դեղարանները եւ Պահչէ-Գարու Մէրհամէթեան դեղարանը։

Զմրան եղանակին ատթիւ երբ հարբուխը ա՛նքան յաճախագէպ է, մեր ընթերցողներուն կը յանձնարարենք ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ։

ՃԵՐՄԱԿ ԳԱՄԵԼԻԱ

ՄԱՐՏԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլրան Համամ եէնի ճամի փողոց թիւ 3

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին ձմրան եւ ամէն եղանակի յարմար ամէն տեսակ Բարիզեան կերպասներ, վայելուչ ճաշակով ու գիւրամատչելի գիներով։ Դիմեցէք եւ գոհ պիտի մնաք։

ՄԱՐԶՈՒԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ

Տեղդ. «Ծաղիկ»ի գործակալն է Գէորգ էֆ. Կիւլեան։

ՍԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Ա. ՍԱԳԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՍԱԳԱՏԵԱՆ
Ղալաթիա, Համալ-բաշա Խան

ՏՊԱՐԱՆ "ԾԱՂԿԱՆ"
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն օր եւ ամէն գիշեր միջնեւ լոյս բաց է

կը տպէ ամէն լեզուով և ամէն տեսակ տառերով տետրակներ, հաշուեցոյցներ, նամակագրաթղթեր, այցատոմսեր, մահագրեր, հայանիշներ հրաւիրագիրներ եւ այլն, շքեղ ու մաքուր ապագրութեամբ։

ԳԻՆՆԵՐԸ ՇԱՏ ՁԱՓԱՒՈՐ ԵՆ — ԳԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

ԷՔԻԹԱՊԼ

"ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ"

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՀԶՕՐ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՒ 339 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԲ.

1898ին «Էքիթապլ» իր ապահովագրեալներուն բաժնած է աւելի քան 15 ½ միլիոն ֆր. շահաբաժին, [այսինքն նոյն տարւոյ մէջ Ֆրանսական ՄԻԱՑԵԱԼ 17 ընկերութիւններու բաժնած շահերու համադրումարին ԳՐԵԹԷ ԿՐԿԻՆԸ։]

Աշխարհի մէջ գտնուող ո՛չ մէկ ընկերութիւն
ԷՔԻԹԱՊԼի չափ գործառնութիւն ունի.
ԷՔԻԹԱՊԼի չափ պահեստի դրամ ունի.
ԷՔԻԹԱՊԼի չափ շահաբաժին կը վճարէ.

Հետեւաբար
Ոչ մէկ ընկերութիւն
Կրնայ աւելի ԱԺԱՆ և աւելի ՇԱՀԱՒԷՏ ընծայել կեանքի ապահովագրութիւնն որքան ԷՔԻԹԱՊԼ։

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գափու, Անանիատի Խան Թիւ 20, 21 եւ 22
Ընկերութեան դրամատուներ
Լոնտոն, ԱՆԳԼԻԱ ԳԱՆԿԱ
Բարիզ, ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԻ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	27,000,000
պահեստի դրամ	,,	52,002,500
տարեկան հասոյթ	,,	70,339,912

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, բնակութիւններ եւ առանց մէջ գտնուած վաճառքներ եւ կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ—Գափու. Անանիատիս Խան. 20, 21, 22,

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (74)

ԲԻԼԻՕ ՍԱԼ

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

Դ

ՏԻՏԻԼԻ ԿԱՐԴԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Տիկին Լառտինուա ժպտուած էր։

—Եթէ սա է վանդը, բան մը չէ, ըսաւ Սարիէն՝ անտարբերութիւն կեղծելով. Տանիէլ կրնայ ինքզինքը պաշտպանել։

Տիտիէ ոտքի ելաւ եւ ձեռքը կուրծքին վրայ դնելով ըսաւ.

—Ես իմ պարտականութիւնս կատարեցի։ Ոստիկանութիւնը կրնայ Տանիէլը ձերբակալել։ Նոյն իսկ անանկ կը կարծեմ թէ Մասիալի պահուրտած տեղը գիտէ։ Ամէն պարագայի մէջ պէտք է Տանիէլը զգուշացնել։

Ասիկա ըսելով Տիտիէ հիւրասրահէն դուրս ելաւ եւ գնաց գտնել Լառտինուան եւ Բալլիսթը, որոնք իրեն կ'սպասէին։

—Գուշակած էի արդէն, ըսաւ յաղթական ձայնով մը։ Այդ կնիկները ապահովարար Տանիէլի գաղտնիքին տեղեակ են, եւ հիմա, սա վայրկեանս դրաւ կը դնեմ թէ Սարիէն նամակ մը կը գրէ կոր իր եղբօրը . . . Գր. Լառտինուա, այդ նամակը պէտք է մեզի։

—Այդ նամա՞կը։

—Այո՛։

—Բայց ի՞նչպէս։

—Կը վախնա՞ք ձեր աղջիկէն։

—Ո՛ւ . . . Ո՛ւ . . . վախնա՞մ . . .

—Ուրեմն . . .

—Բայց, նամա՞կ մը . . .

—Եթէ կը վախնաք, չատ լաւ։ Սակայն պէտք է որ այդ պարագային Տանիէլի եւ Տիկին Լառտինուայի հետ հաշտանա՞նք, եւ բաժնուի՞ք Դլառայէ . . .

—Նամակը ձե՛ռք պիտի անցընեմ, ըսաւ Լառտինուա սարսռալով։

Ու հեռացաւ, մինչդեռ երկու երիտասարդները ուսերնին ցնցելով՝ իրարու կ'ըսէին.

—Ցաւագա՞ր է։

Լառտինուա իր տունը հասնելուն, քիչ մը սպասեց. յետոյ դռնէն ներս մտաւ։ Սանդուղքներէն վեր եկած ատեն՝ խեղճ մարդը կը մրմնջէր.

—Չեմ վախնար . . . ամօթ է վախնալ . . . Բայց նամա՞կ մը . . .

Լառտինուա սանդուղէն վեր ելլելէն առաք դարձեալ կանգ առաւ. յետոյ կամաց մը սենեակին դուռը բացաւ։

—Խելացիօրէն պէտք է վարուիլ։ Անզգուշութիւն չուզեր։ Առանց ձայն հանելու իր սենեակը կը հասնիմ, նամակը կը տեսնեմ, կ'առաջարկեմ զայն նամակատուն տանիլ եւ . . . կը գողնամ։ Տիտիէ առանց պահարանը պտտցնելու, նամակը կարդալու միջոցը կը գտնայ, յետոյ զայն իր տեղը կը հասցնենք։ Այս կերպով նամակը գողցած չենք ըլլար . . . Ա՜խ, ինչո՞ւ համար սա Տանիէլը մինչեւ վերջը Պրազիլիայի մէջ չմնաց։ Ամէնքնիս ալ խաղաղ ու հանգիստ կ'ապրէինք կոր հոս։

Վաճառականը Սարիէնի սենեկին դռանը առջեւն հասած էր արդէն։ Ցանկարծ կնկանն ու աղջկանը ձայնը լսեց։ Տիկին Լառտինուա կուլար։

Լառտինուա դրան եռին կենալով, սկսաւ մտիկ ընել։

—Ահա՛ւասիկ նամակս, կ'ըսէր Սարիէն։

Լառտինուա գողդողաց։

Դեռատի աղջիկը սկսաւ բարձրաձայն կարդալ։

Սիրելի Տանիէլս,

Մեծ վտանգ մը կ'սպառնայ քեզի։ Բիւ առաջ Գր. տը Պոռվիէր մեզի հետ էր, ան ըսաւ։ Ոստիկանութիւնը կը կասկածի կոր քենէ։ Զքեզ Մասիալի մեղսակիցը կը նկատէ կոր։ Պէտք է որ անմիջապէս փախչիս։ Մայրս կուլայ կոր։ Նամակս Պէրթրանի հասցէին ուղղեցի։ Կրան ա՛ՕԹԷԼը պիտի դամ, լենթի ապասէ։ Մրչափ երջանիկ պիտի ըլլամ քեզի հետ երկա՛ր, շատ երկար ժամանակ տեսակցելով։ Բոլոր հոգիովս կը սիրեմ քեզ։

Բուլդ
ԱՏՐԻԷՆ

—Սիրելի աղջիկս, զոհեց տիկին Լառտինուա՝ Սարիէնը համբուրելով։

—Նամակն ես պիտի տանիմ Դուն հոս սպասէ։ Եթէ հայրս գայ, ըսէ իրեն որ արդուզարդի վերաբերեալ բաներ գնելու դացած եմ։

Լառտինուա մատուռներուն ծայրը կոխելով՝ սանդուղներէն վար իջաւ եւ դրեթէ վազելով գնաց գտնել Բալլիսթն ու Տիտիէն։

—Նամա՞կը։

—Հա՛, ես չ'ուզեցիր որ մարդ մը եմ։ Եթէ նամակը գողցայ, թերեւս աղջիկս հոգիներ եւ դուշակեր թէ մեզի իր ոտքերուն տակը դարան մը կը լարենք։ Այնպէս չէ՞։

—Բայց ի՞նչ ըրիր։

—Առանց նամակին ձեռք զպցնելու, ամբողջ բովանդակութիւնը տեղեկացայ։

Ու Լառտինուա բոլոր լսածները սկսաւ պատմել։

—Նամակը Պէրթրանի հասցէին կերթայ կոր, գոչեց Բալլիսթ. վա՛յ անպիտաններ։ Ինչ յանդգնութիւն։ Եղբայրասպան մը պահե՛լ . . .

—Ինչ . . . ըրաւ Լառտինուա։

—Այո՛, այո՛, ըսաւ Տիտիէ, Մասիալ անպատճառ Սէնթ-Սարէսի մէջ պահուըտած է։

—Ուրեմն կը տեսնա՞ք, կը կրկնէր վաճառականը՝ ուրախութեամբ ձեռուքները չփելով, ամբողջ գաղտնիքն իմացայ՝ առանց ո՛ւ է կասկած յարուցանելու։

Այս միջոցս Բալլիսթ—որ պատուհանին առջեւը նստած էր—աղաղակ մը արձակեց։

—Սարիէնը կ'անցնի կոր։

Լառտինուա եւ Տիտիէ՝ Բալլիսթի մօտեցան։

Արդարեւ Սարիէն կառք մը կը նստէր։

—Խելացի գո՛ծ մը ըրիք, հէ՛ պոռաց Բալլիսթ. Լառտինուայի երեսն ի վեր, ահաւասիկ Սարիէն նամակը կը ղրկէ կոր Տանիէլին։ Իրաւ որ ապուշ մըն էք դուք, կատարեալ ցաւագար մը, սիմա՛ր մը, խե՛նդ մը . . .

(Շարունակելի)